

Vrijheid geef je door

Programma voor de
herdenkingsbijeenkomst
op vrijdag 4 mei 2018 te Lunteren
in de Maranathakerk, aanvang:
18.45 uur.

Medewerking verlenen:

Fluit:

*Lisa Brandse, Vere Top, Hanna van Dijk,
Eva van Veldhuizen, Geeske Telgen*

Cello:

Elieke Jongebreur

Piano en orgel:

Margret Spelt

Declamatie:

Hans Fuchs

Leiding:

ds. Wim J.W. Scheltens.

* Inleidend orgelspel

* Woord van welkom

* Samenzang: *Wilt heden nu treden*
(Gezang 414, Liedboek voor de kerken)

Wilt heden nu treden voor God, den Here,
Hem boven al loven van harte zeer,
en maken groot zijns lieven namens ere,
die daar nu onze vijand slaat terneer.

Ter eren ons Heren wilt al uw dagen
dit wonder bijzonder gedenken toch.
Maakt u, o mens, voor God steeds wel te
dragen,
doet ieder recht en wacht u voor bedrog.

Bidt, waket en maket dat ge in bekoring
en 't kwade met schade toch niet en valt.
Uw vroomheid brengt de vijand tot
verstoring,
al waar' zijn rijk nog eens zo sterk bewald

* Uit het kaddisj voor de doden (joods gebed).

* Samenzang: Psalm 136: 11, 24 (o.b.),
13

11. Looft den Heer, die in de nacht
der verneedring aan ons dacht,
die de tirannie verdrijft
door zijn gunst die eeuwig blijft.

24. Die ons onder 't leed gebukt,
heeft uit 's vijands macht gerukt,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!

13. Aan den God des hemels zij
eer en dank en heerschappij,
want zijn goedertierenheid
zal bestaan in eeuwigheid.

* Muzikaal intermezzo: Camille Saint-
Saëns - Aquarium

* Declamatie: *O Vrijheid!...* (P. Geyl)

LXXXVI Jodentransport

O ja, ik had gehoord, ik wist... Maar dit heb ik gezien, en 't brandt in mijn geweten.

Die vrouwen, - één was oud, haar háár was wit -,
wel duizend, op 't perron, staand of gezeten

op zak of pak, hun allerlaatst bezit -
en voor hoe lang nog? -; kindren speelden, kreten,
onnozel, of vermoeid nog vóór de rit
(en hongerig: 'k heb er niet één zien eten)

in beestenwagens: 'k heb 'm gezien, die trein.

En 'k heb gezien, dat het geen Duitsers zijn,
die 't vuile werk doen. Dat 's de scherpste pijn.

Waren ze althans met hun figuur
verlegen?

Neen! branie wordt met uniform
verkregen.

Maar ach, ikzelf?... keek toe en heb
gezwegen.

* Muzikaal intermezzo: larghetto van J.S.
Bach

* Declamatie: *Klets hen niet in den dood*
(Han G. Hoekstra)

Klets niet, plaats een wacht bij uw mond.,
De verrader loert overal rond.
Elk verhaal is een brandende lont.

Zwijg na volbrachte daad.
Vergroot door onnozel gepraat
niet de kans op fataal verraad.

Het teveel gezegde woord,
door verkeerde ooren gehoord,
leidde al vaker naar Amersfoort.
Wat men in geur en kleur

heeft verteld van dien saboteur,
zwijg - hou ss van zijn deur!

Wat ge weet aan pikant gerucht,
van de man die nog net is gevluht,
zwijg - vóór hij zit en zucht!

Wat ge doet voor den vriend in nood,
voor den opgejaagde Jood,
zwijg - klets hen niet in den dood!

Klets niet, plaats een wacht bij uw mond.
De verrader loert overal rond,
elk verhaal is een brandende lont.

* Muzikaal intermezzo: *Zegen ons
Algoede*

* Declamatie: *Nu zijn ze dus gehaald*
(Inge Lievaart)

Ze hadden maandenlang dit al verwacht,
en dagelijks schuwer daarnaar
uitgekeken,
en zich wat kwam zo vaak al in gedacht

bij 't nog verstryken van de weken,
dat zij – een strakgespannen snaar
moet, blijft de spanning stijgen, breken –
soms bijna wensten: kwam het maar.

De kleinste schuld werd dadelijk betaald,
wat verder viel te doen, was lang
geregeld,
het was niet veel; en nu ze zijn gehaald,
nu is hun huis, dat proper huis verzegeld.
Hoe leeg moet het daar zijn, hoe stil en
dood
daar in die keuken, glanzend-wit betegeld;
nog hangt een handdoek buiten, grijs en
rood.

Nu zal er niet meer zijn des morgens
vroeg
het suizen van de leiding in de muren;
en niemand zal meer, als een deur dicht
sloeg,
beweren: 'Dat is bij de burenen.'
Sinds gisteren zijn de ramen dood
en voor het laatst tikt er de klok de uren,
de bange uren van de dood.

* Muzikaal intermezzo: Thema uit
"Schindler's List" van John Williams
(1932)

* Declamatie: *De tijd* (Ilja Boersma, 14
jaar, Makkinga)

Met trillende handen
en knikkende knieën,
een voelbare angst
in die donkere nacht.

Ik kan me niet voorstellen,
hoe mensen zich voelden.
Ik kan me niet voorstellen,
hoe het geweest moet zijn.

Iedereen bij elkaar,
luisterend naar de schoten,
hopend dat ze weg zouden gaan.

Hopend dat ze zouden ontwaken
uit deze nachtmerrie,

hopend dat alles
weer als vroeger zou zijn.

Ik kan me niet voorstellen,
hoe dat geweest moet zijn.
Ik kan het proberen te begrijpen,
maar het echt begrijpen,
dat kan ik nooit.

* Bezinningswoord - '*Vrijheid geef je door*'

* Gebed

* Samenzang: uit het *Wilhelmus*, couplet
14 en 15 (staande)

14. Oorlof, mijn arme schapen
die zijt in grote nood,
uw herder zal niet slapen,
al zijt gij nu verstrooid!
Tot God wilt u begeven!
Zijn heilzaam woord neemt aan!
Als vrome christen leven,
't zal hier haast zijn gedaan!

15. Voor God wil ik belijden
en zijne grote macht,
dat ik te genen tijden
den koning heb veracht,
dan dat ik God den Here,
de hoogste Majesteit,
heb moeten obediëren
in der gerechtigheid

* Slotwoord.

* Bij het ophalen van de kransen en bij
uitgaan wordt op fluiten en piano nog
gespeeld het thema van "*Schindler's List*".

Na deze herdenkingsbijeenkomst wordt u
uitgenodigd voor een stille tocht naar het
monument op de Kerkhoflaan.